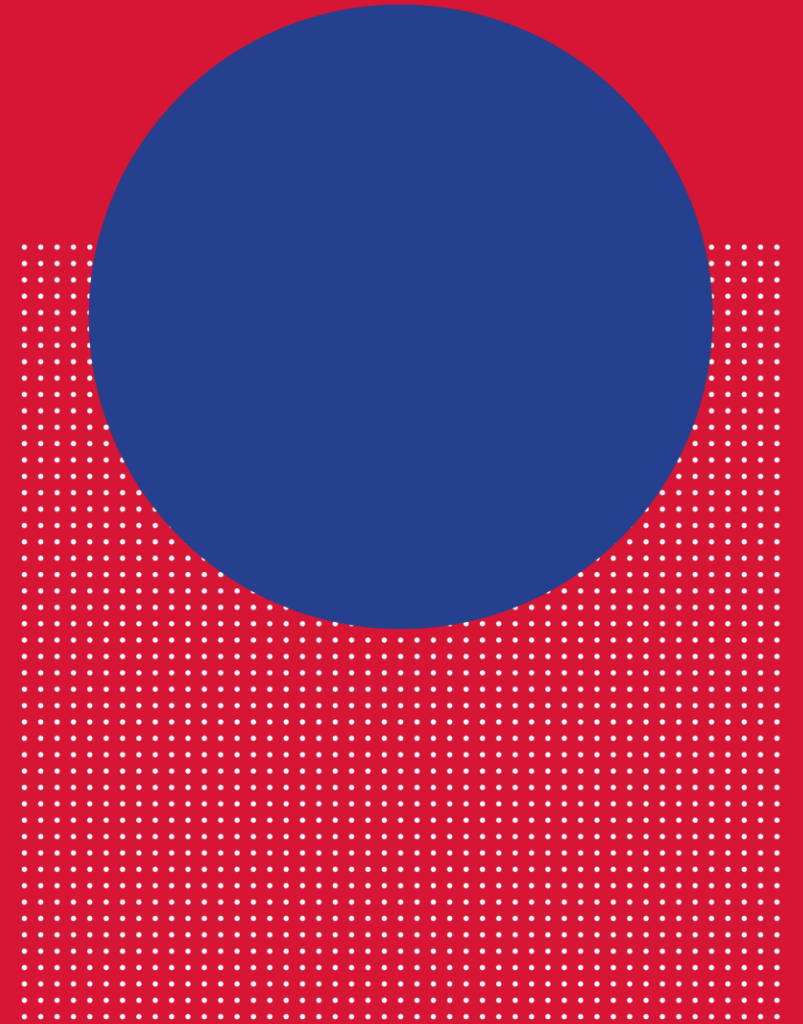

Konstanta raspada piona u Schwingerovom modelu

Ivan Hip

Sveučilište u Zagrebu Geotehnički fakultet

Jaime Fabián Nieto Castellanos, Wolfgang Bietenholz
Universidad Nacional Autónoma de Mexico

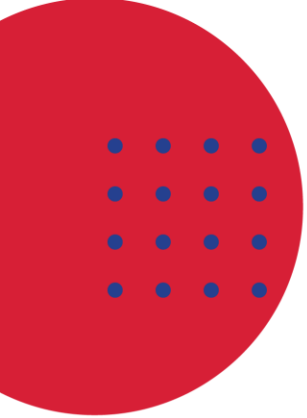
Kvantna kromodinamika

- prva prava („von Neumannova“) računala razvijena su u okviru projekta Manhattan i korištena za proračune iz nuklearne fizike
- danas možemo zaviriti još dublje u strukturu materije i izračunati svojstva elementarnih čestica kao što su proton, neutron, pion, ρ -mezon itd.
- imamo teoriju koja opisuje jaku nuklearnu silu: KVANTNU KROMODINAMIKU

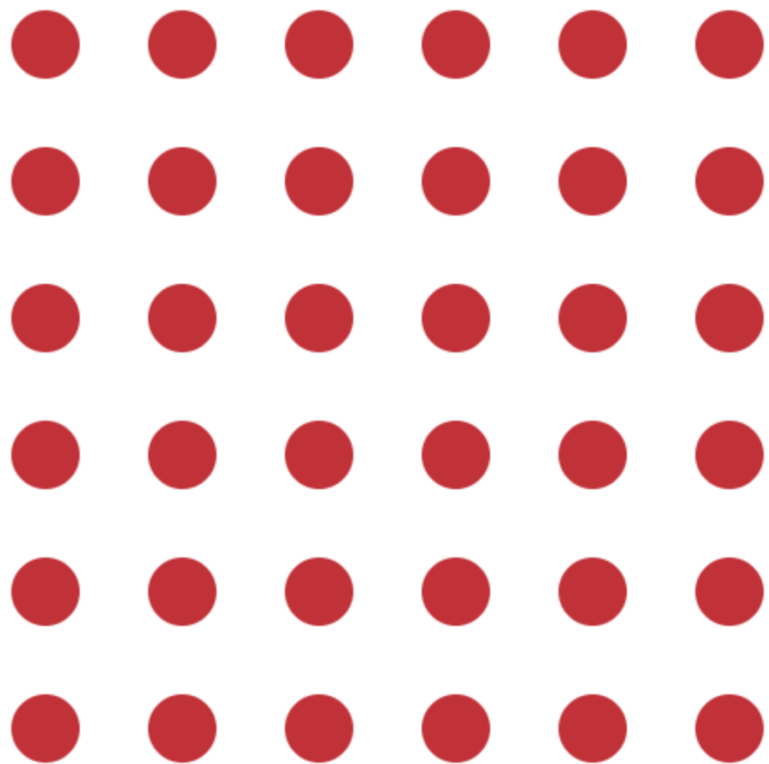

Teorija polja na rešetki

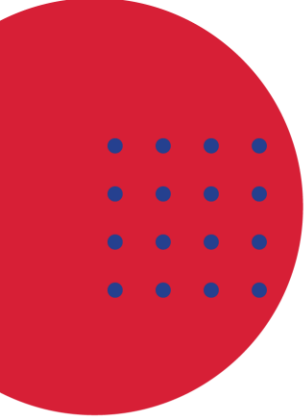
- kvantna kromodinamika je izuzetno složena teorija
- jedini način da se dobiju predikcije u području niskih energija je formulacija teorije na rešetki i primjena računala
- TEORIJA POLJA NA REŠETKI polazi od diskretizacije 4D prostor-vremena
- koncipirao ju je nobelovac Kenneth Wilson u svom čuvenom radu iz 1974. godine (Phys. Rev. D 10, 2445)

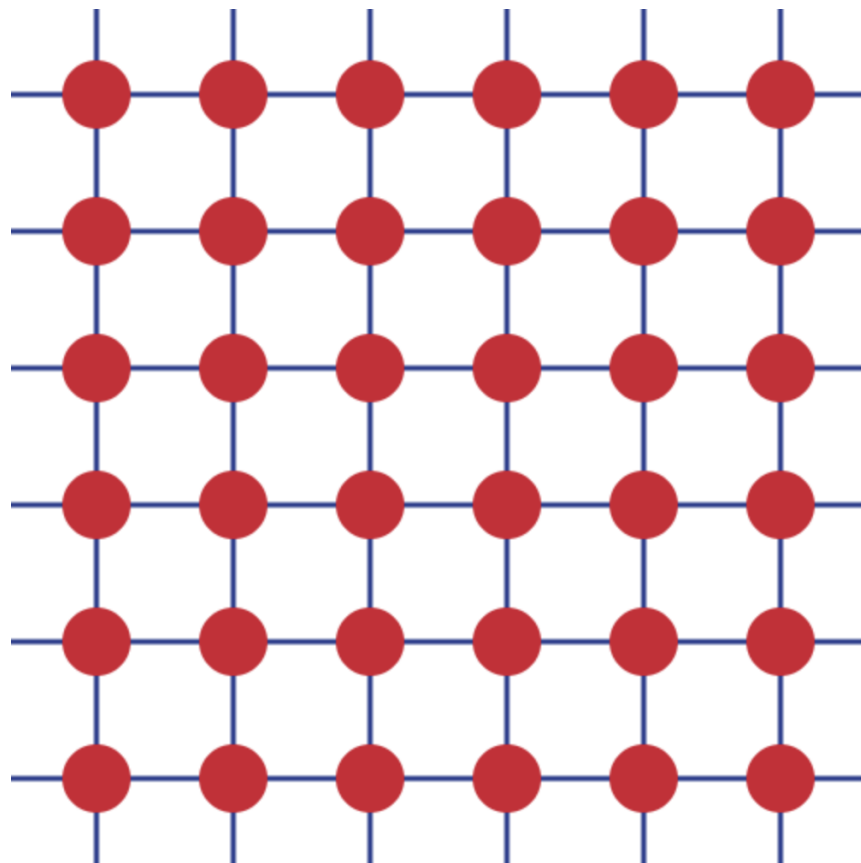
Teorija polja na rešetki

- u točkama 4D prostor-vremena nalaze se fermioni (kvarkovi) koji su zbog antikomutativnosti reprezentirani Grassmanovim varijablama

Teorija polja na rešetki

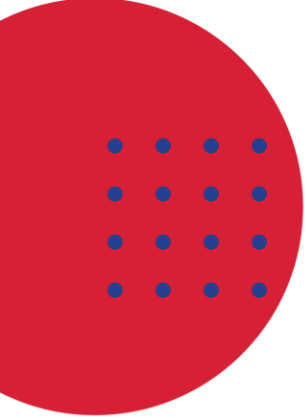

- na spojnicama (engl. *links*) „živi” baždarno polje, u slučaju kvantne kromodinamike to su $SU(3)$ matrice koje opisuju gluone

Što ako imate samo „Isabellu”?

- jasno da proračuni iz kvantne kromodinamike traže enormne računalne resurse i masovno-paralelna superračunala
- ako imate samo računalni klaster kao što je (bila) „Isabella” možete metode teorije polja na rešetki primijeniti na neke jednostavnije baždarne teorije polja kao što je kvantna elektrodinamika u 1+1 dimenzija, takozvani Schwingerov model

Konstanta raspada piona u Schwingerovom modelu

- konstantu raspada piona u Schwingerovom modelu izračunali smo po analogiji s kvantnom kromodinamikom na tri načina, iz:
  - Gell-Mann-Oakes-Renner relacije
  - Witten-Veneziano formule
  - rezidualne mase piona u delta-režimu
- na sva tri načina dobili smo konzistentni rezultat

Publikacije

- [1] I. Hip, J. F. Nieto Castellanos, and W. Bietenholz, Finite temperature and δ -regime in the 2-flavor Schwinger model, Proc. Sci. LATTICE2021 (2022) 279
- [2] J.F. Nieto Castellanos, I. Hip, and W. Bietenholz, New insight in the 2-flavor Schwinger model based on lattice simulations, Rev. Mex. Fis. Suppl. 3, 020707 (2022)
- [3] J. F. Nieto Castellanos, I. Hip, and W. Bietenholz, An analogue to the pion decay constant in the multi-flavor Schwinger model, **Phys. Rev. D 108, 094503 (2023)**
- [4] J.F. Nieto Castellanos, I. Hip, and W. Bietenholz, A pion decay constant in the multi-flavor Schwinger model, Proc. Sci. LATTICE2023 (2024) 352

Konstanta raspada piona u Schwingerovom modelu

Ivan Hip, Sveučilište u Zagrebu Geotehnički fakultet

Jaime Fabián Nieto Castellanos, Wolfgang Bietenholz, Universidad Nacional Autónoma de Mexico

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom Creative Commons
Imenovanje 4.0 međunarodna.

Srce politikom otvorenog pristupa široj javnosti osigurava dostupnost i korištenje svih rezultata rada Srca, a prvenstveno obrazovnih i stručnih informacija i sadržaja nastalih djelovanjem i radom Srca.

www.srce.unizg.hr

creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed

www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup

